

זה הדדדד

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 9, 1 במרס 2017

תירוצים למלחמה הבאה

מק"י וחד"ש וארגוני השלום וזכויות האדם מציגים את החלופה

בהקשר הזה, חשיפת מפגש הפסגה שנערך בעקבה בכברואר 2016 בהשתתפות ג'ון קרי, שר החוץ של ארה"ב, נשיא מצרים א-סיסי, מלך ירדן עבדאללה וראש הממשלה נתניהו, שבה ולימדה, כי נושא ההסדר המדיני דווקא אקטואלי וכי קיימת תמיכה בינלאומית ואזורית בתכנית לסיום הכיבוש ולשלום ישראלי-פלסטיני. המכשול העיקרי ליישומה הוא המדיניות הישראלית הרשמית, החותרת להנצחת הכיבוש הישראלי, הנישול וההתנחלויות.

חברי כנסת של חד"ש בהפגנה נגד הכיבוש בשנה שעברה (צילום: זו הדרך)

מפלגת העבודה לא הייתה בקואליציה הממשלתית שיזמה וניהלה את מלחמה עזה 2014. אך למרות היותה גם היום באופוזיציה, היא רואה כתפקידה לא להציב מדיניות שונה מהותית מזו של נתניהו, אלא לספק מראית עין של הוגנות למדיניות הכיבוש והדיכוי הרשמית.

"תכנית עשר הנקודות" שפרסם יו"ר העבודה הרצוג ("הארץ", 23.2), משלמת אמנם מס שפתיים לרעיון שתי המדינות (כדרכו גם של נתניהו), אך מעמידה במרכזה תביעה שערווייתית להסכמת הפלסטינים לעשר שנים נוספות של שליטת צה"ל בגדה, תוך הבטחה מעורפלת, שלאחריהן ייפתח "משא-ומתן ללא תנאים מוקדמים". ומה שמטריד עוד יותר מפרסום אותה "תכנית" הוא שהנהגת העבודה וסיעת המחנה הציוני בכנסת התייצבו בפועל מאחוריה.

בתנאים אלה נודעת חשיבות רבה ביותר לפנייה של מק"י וחד"ש לכוחות השלום בישראל לאחד מאמצים בניהול המערכה הציבורית למען שלום ישראלי-פלסטיני (ר' עמוד 5). קריאה זו מגבה את הפעילות המשותפת של מפלגות וארגונים שוחרי שלום, שכבר באה לידי ביטוי בהפגנת ההמונים בתל-אביב ב-4 בכברואר, ואשר תימשך באירוע ההתנעה למחאה נגד הכיבוש בשנתו ה-50, שיתקיים בתל-אביב ביום ששי השבוע, 3.3 (ר' פרטים בעמוד האחרון).

דו"ח מבקר המדינה (28.2) בנושא המלחמה בעזה ("מבצע צוק איתן"), שניהל צה"ל ביולי-אוגוסט 2014, הפך זירת התכתשות בין גנרלים ופוליטיקאים ממסדיים בינם לבין עצמם. המתכשמים משווקים את גרסתם לקבלת ההחלטות המבצעיות בחותרם להסיר מעל עצמם את האחריות לעניינים קונקרטיים בהם דן המבקר.

ההתכתשויות מניבות כמה הבהרות, כמו למשל אלה שמציין שר הביטחון לשעבר משה יעלון בשיחתו עם "ידיעות אחרונות"

(27.2): ראשית, "הבית היהודי" בראשות בנט הוביל לקבלת ההחלטה בממשלה בדבר מעצרים המוניים בגדה, ובהמשך לפתיחת המלחמה; שנית, פניו של ארגון חמאס לא היו להסלמה. אך ההתכתשויות הן רק הקצף שעל פני המים העכורים.

כל השותפים לממשלת נתניהו שפתחה במלחמה, לרבות ציפי לבני ויאיר לפיד, וגם מפלגותיהם הנוכחיות, גיבו וממשיכים לגבות את המלחמה שהייתה, וכפי שלמדנו מהניסיון – גם יגבו את המלחמה שתהיה, יהיו תירוציה אשר יהיו.

הוויכוח המהותי והגורלי לגבי עתיד שני העמים, לגבי הפוליטיקה האסונית המובילה שוב ושוב למלחמות רוויות דם והרס – לא נידון כלל בדו"ח מבקר המדינה בנושא מלחמת עזה 2014. ההאשמות על תפקודו של גנרל זה או אחר ברגע נתון ועל הדרך בה הוצגו דברים בישיבת הקבינט, הם בחזקת עצים המסתירים את היער של 50 שנות הכיבוש הישראלי. ביער זה צומחות הפטריות המורעלות של הסיפוח הזוחל, של הפיכת האוכלוסייה האזרחית ליעד המלחמה, של הגזענות המתודלקת בשנאה, ושל הפיכת עצם הדיון באפשרות להיחלץ מסיבוכי המלחמות לעניין כאילו ארכאי.

אוי... נתניהו שכח את השואה

"האיראנים רוצים להחזיק בטילים בליסטיים בין יבשתיים שיוכלו להגיע לארצכם. על זה הם עובדים כרגע. זכרו כי אתם השטן הגדול עבורם, הם זוממים למשול בעולם".
(מתוך ריאיון עם רה"מ נתניהו ששודר ברשת פוקס, 17.2)

דברים בשם אומרם

אסד תומך בחוקים הגזעניים של טראמפ

"נשיא סוריה, בשאר אסד, אמר בריאיון לכלי תקשורת בצרפת כי הגבלת כניסת מהגרים מארצו לארצות הברית אינה מכוונת נגד העם הסורי". לדבריו, מדובר בצעד שנועד 'נגד טרוריסטים שמתכוונים להסתנן בין המהגרים למערב'." ("הומוניטה", 17.2)

יד רוחצת יד

"ח"כ סתיו שפיר חשפה כי מנהלת הזהות היהודית במשרד הדתות העבירה כ-50 אלף שקל לארגון 'חזון לאומי', המציע 'חלופה אינטלקטואלית לשטיפות המוח הפוסט מודרניות והפוסט ציוניות של השיח האקדמי בישראל'. הפרויקט מופעל ע"י קרן 'נחלת עצמאות', שמפעילה פרויקטים רבים לחיזוק זהות יהודית, ובין היתר גם מיזם לעידוד עלייה להר הבית. הקרן היא הזרוע הביצועית של קרן אמריקאית של קנת אברמוביץ, שהוא אחד התורמים לראש הממשלה, בנימין נתניהו, וגם תרם לשר התחבורה, ישראל כץ, וליו"ר הכנסת, יולי אדלשטיין. שפיר האשימה את נציגי הממשלה שאינם בודקים לאן בסופו של דבר יעבור הכסף. בתגובה, אמר אלי לבנון, מנהל אגף זהות יהודית במשרד הדתות, כי 'אני לא יכול לעשות ועדת חקירה לגבי כל ארגון. במקרה הזה, הארגון זכה ב-3 הצעות מחיר של 20-30 אלף שקל. ביקרתי בארגון, הוא עושה פעילויות להעמקת ההזדהות הציונית, הישראלית והיהודית. אני סומך את ידי על הפעילות של הארגון בהקשר הזה'."

("דה מורקר", 16.2)

מכתבים למערכת

אדמות מדינה... אבל של איזו מדינה?

מעמדם המדיני של הפלסטינים הוא סוגיה סבוכה ומורכבת שעברה תהפוכות רבות מאז השלטון העות'מאני. לאחר 1948 כמה ממנהיגיהם נאבקו ולחצו לכינון "יישות" ערבית-פלסטינית בעלת מוסדות מדיניים וצבאיים מוגדרים ומוסכמים, אחרים דגלו בקונפדרציה עם ירדן. בעיה זו הייתה רדומה מאז סופחה ב-1950 הגדה המערבית אל הממלכה הירדנית ההאשמית.

הממסד הירדני התנגד כמוכן בתוקף לכל ניסיון לבטל את המיזוג-הסיפוח של 1950 וכך נעשתה הגדה לחלק בלתי-נפרד של הממלכה ובה היו הפלסטינים לרוב תושביה. בדצמבר אותה שנה הפכו נפות הגדה לנפות ירדניות רגילות בפיקוחו של משרד הפנים. לגדה המערבית ניתן ייצוג שווה בבית הנבחרים. לפיכך, היו בבית הנבחרים 12 עבר-ירדנים ו-8 פלסטינים על-פי מינוי המלך.

אך במשך השנים ירדן הגמישה את עמדותיה. המלך חוסיין ויועציו דיברו על מתן זכות של הגדרה עצמית לערביי פלסטין, מ-1969 ואילך, ולאחר מלחמת יוני '67 הובע רעיון ההגדרה העצמית והבחירה החופשית ביתר שאת.

כעת, ניתן להגדיר את קרקעות הגדה המערבית כקרקעות בשטחים שכבשה ישראל ביוני 1967. אלה הן קרקעות של תושבים פרטיים, קרקעות "נפקדים" (ברחו, גורשו, נהרגו) וקרקעות מדינה. הדיון המדיני והמשפטי מתמקד בעיקר בקרקעות המדינה. אך איזו מדינה או איזו ישות היא בעלת הקרקעות האלה בגדה המערבית? ירדן השתלטה על הגדה ב-1948 וסיפחה את שיטחה ב-1950, לפיכך הן "אדמות ירדניות". אבל לאחר הכיבוש ב-1967 ישראל לא סיפחה שטחים אלה – להוציא מזרח ירושלים (והגולן), ואדמות המדינה בשטחים שלא סופחו הן של הממלכה הירדנית. ועוד: כיוון שהגדה לא סופחה, הרי ככל שטח הנתון בכיבוש צבאי, חלים על השטחים חוקי הקרקעות העות'מאניים, המנדטוריים והירדנים והצווים של המושל הצבאי הישראלי. על פי ישראל, הריבון באזור הוא אלוף פיקוד המרכז.

לפי אמנת ז'נבה, שישראל חתומה עליה, המפקד הצבאי מנוע מפגיעה בזכויותיהם על בעלי הקרקע ה"נפקדים" – כ-200 אלף פלסטינים שעברו או גורשו לירדן, ואינו רשאי להפקיע אדמות מדינה או לפגוע בקניין הפרטי – כולל הקרקעות של התושבים.

מכאן שאין למדינת ישראל כל מעמד חוקי בקרקעות הגדה וחל איסור על שינוי מעמדה, על העברת אוכלוסייה של המדינה הכובשת לשטחים אלה ועל גירוש הפלסטינים.

דן יהב, ת"א- יפו

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל:
zohaderekh@gmail.com
או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

חמישים שנה לכיבוש: הקולות

מה קרה אצל סבתא באמצע הלילה

סארה עטא עבד אל-מואמן ג'ומעה, בת 22, תושבת הכפר קדום, בעדות שמסרה ל'בצלם' ב-10 בינואר האחרון: "אני ושתי האחיות שלי ישנו בבית של סבתא. סבתא העירה אותנו ואמרה לנו שחיילים פושטים על הבית. קמתי והתלבשתי. שמעתי צעקות ומהומה ליד דלת הכניסה. סבתא שלי פתחה את הדלת, וקבוצת חיילים חמושים ורעולי פנים פרצה לחדר שהיינו בו. בזמן שסבתא ביקשה מהם שלא יפחדו אותנו, אחד החיילים דחף אותה והיא נפלה לרצפה. הגוף שלה פגע במיטה. אני והאחיות שלי התחלנו לצעוק. הצלחנו להרים אותה למיטה. היא רעדה והתלוננה על כאב ואז איבדה את ההכרה. ניסיתי לצאת מהחדר כדי להביא בושם שיעזור לה להתאושש אבל החיילים מנעו ממני לצאת. התחלתי לצעוק כדי שאבא שלי או הדודים שלי יבואו, אבל החיילים השתיקו אותי. אחרי כמה דקות החיילים יצאו מהחדר אבל הם נשארו במתחם של המשפחה."

צביטה בלחיים של הפער החברתי

שוחקים את הקצבות של הביטוח הלאומי ונאלצים להעלות את שכר המינימום

מאת תמר גוז'נסקי

פורסם, למשל, כי קצבת השלמת הכנסה למקבלי קצבת הזקנה (שאינן להם פנסיה) הועלתה ב-31 שקלים.

אלא שהעלאות אלה הן בגדר עבודה בעיניים, שכן ערכן הריאלי של הקצבות נשחק במהירות. בתכנית הקיצוצים ברווחה שיישם נתניהו ב-2003, ככהונתו כשר האוצר, הועברה ההצמדה של קצבות הביטוח הלאומי משכר הממוצע למדד המחירים לצרכן. העברה זו גרמה לכך שבמהלך העשור (2006-2015), בעוד שקו העוני, המחושב כשיעור מהשכר הממוצע, עלה ב-60%, הקצבות של הביטוח הלאומי עודכנו רק ב-20%.

שר אוצר עממי בעיני עצמו (צילום: פייסבוק משה כחלון)

מבלי להתווכח עם הנתונים הרשמיים עצמם, כדאי ומועיל להתמודד עם בניית ההשוואה ועם המסקנה של האוצר.

במילים אחרות, בעשור המקביל לתקופה שאליה התייחס כחלון בהכרזה על הגידול בהכנסות העניים, הפסידו מקבלי הקצבות עדכון של 40%. נתון זה, הכלול בדו"ח הביטוח הלאומי על ממדי העוני לשנת 2015, ממחיש את הכרסום המתמשך החמור בהכנסה של מקבלי הקצבות, שמשקלם רב בקרב בעלי ההכנסות הנמוכות. הכרסום בקצבות הגדיל את מספר העניים היוצאים לעבוד, אלא ששוק העבודה קולט אותם בעבודות חלקית וזמניות ובתור עובדי קבלן, והם מרכיבים את השליש מהשכירים, המשתכרים שכר מינימום ופחות.

האוצר ושכר המינימום

מדיניות האוצר לאורך שנים הובילה להקפאת שכר המינימום. כך הוקפא שכר המינימום במשך שלוש השנים 2008-2010 וגם במשך שלוש השנים 2012-2014, בעוד שהשכר הממוצע עלה בצורה מתונה מדי שנה.

ההחלטה בדבר העלאת שכר המינימום מרמתו השחוקה ב-2014 (שהייתה 4,300 שקל) לא הייתה יוזמה של האוצר, אלא אחד הפירות של המחאה החברתית של 2011 נגד מדיניות הממשלה. בעקבות אותה מחאה, יזמו ח"כ דב חנין עם מק"י וחד"ש ועם הארגון כוח לעובדים מסע ציבורי למען שכר מינימום של 5,000 שקל. התמיכה הרחבה בדרישה זו הובילה בדצמבר 2014 להסכמה בין ההסתדרות למעסיקים בדבר עדכון שכר המינימום החל ב-2015, ובהמשך – לאישורו בכנסת של הצעות חוק (של ח"כ חנין ואחרים) בדבר העלאת שכר המינימום במסגרת הוראת שעה עד ל-5,300 שקל בסוף השנה הנוכחית.

העלאת שכר המינימום שיפרה, יחסית, את ההכנסה של שלישי העובדים בעלי השכר הנמוך, אך שיפור זה, שהושג במאבק ציבורי חשוב, רחוק מאוד מהתיאור הוורוד של המציאות, שהציג השר כחלון בשבוע שעבר, ממנו השתמע כי הפערים החברתיים בישראל צומצמו.

ההתפארות של האוצר בעלייה השנתית של 3.3% בהכנסות של מחצית מהעובדים בעלי ההכנסות הנמוכות היא ניסיון מגושם מצידו לצבוט בלחיים של הפער החברתי המעמיק והולך. אחד מסימניו הבולטים של הפער החברתי הוא העלייה המסחררת במחירי הדירות, שהתרחשה באותו עשור בדיוק, שאליו התייחס שר האוצר העממי בעיני עצמו.

"העניים הגדילו את ההכנסה והצריכה הרבה יותר מאשר המעמד הבינוני והגבוה" – התפאר שר האוצר משה כחלון בשבוע שעבר. את קביעתו זו ביסס כחלון על מחקר של הכלכלן הראשי במשרדו, יואל נוה, לפיו במהלך 8 שנים (בין 2007 ל-2015) הגידול השנתי הממוצע בהכנסה של משק בית בחמשת העשירונים הנמוכים היה 3.3%, בעוד שהגידול המקביל בהכנסה של חמשת העשירונים העליונים היה 2.1%.

בחירת ההשוואה

האוצר בחר להשוות מחצית תחתונה ומחצית עליונה של בעלי ההכנסות, ובדרך זו מנע הבחנה בעלת תוקף כלכלי-חברתי ממש.

בחברה הישראלית (כמו בחברות קפיטליסטיות בכלל) הפער המשמעותי הוא בין העשירים ביותר, שהם 1% בלבד מכלל בעלי ההכנסות (המאיון העליון), לבין היתר.

כדי להמחיש, הנה נתונים שפרסם מינהל הכנסות המדינה במשרד האוצר לפני שנה: ב-2014 היו במאיון העליון 5,540 שכירים עם הכנסה (ממוצעת) של 456 אלף שקל לחודש (שהם 5.4 מיליון שקל לשנה). במקביל, ההכנסה של מחצית מהשכירים כה נמוכה, שאינם מגיעים לרף של תשלום מס הכנסה. מהי הכנסה כה נמוכה? לפי נתוני הביטוח הלאומי, באותה שנה השתכרו מחצית מהשכירים (בממוצע) 6,400 שקל לחודש.

כאשר קיים פער כזה בהכנסות, מה המשמעות של נתוני האוצר בדבר עלייה בהכנסות?

אלה שהכנסתם החודשית 6,400 שקל, והשיגו עלייה של 3.3% בשכר – הכנסתם עלתה ב-211 שקלים; ואילו אלה במאיון העליון עם 456 אלף שקל לחודש, שקיבלו "רק" 2.1%, התוספת החודשית שלהם הייתה כ-10 אלפים שקל.

ההשוואה שעשה הכלכלן הראשי של האוצר, ועליה נשען השר כחלון בהכרזתו. מתעלמת אפילו ממחקר של מורן משה-חנצ'יס, שפרסם לאחרונה (דצמבר 2016) משרד האוצר עצמו, ובו הודגש כי: "אי-השוויון בישראל מקורו בעיקר בפערים בקצה העליון של התפלגות ההכנסות". אותו מחקר גם קובע, כי ההכנסות של העשירים ביותר (1% מבעלי ההכנסות) גבוהות יותר מהמדווח.

שיקת הקיצבות

הנתונים בדבר ההכנסות כוללים שכר, הכנסות מהון ומשכר דירה, וכן הכנסות מקיצבות הביטוח הלאומי למיניהן (זקנה, ילדים, נכות ועוד).

שר האוצר כחלון מתגאה בהופעותיו, כי מדי פעם מעלה הממשלה קצבה זו או אחרת בכמה שקלים. בשבוע שעבר

גזר דין אזריה: אור ירוק לפשעי הכיבוש

סמל לאזור אזריה נידון (21.2) ל-18 חודשי מאסר בגין הריגה. גזר דינו של אזריה ניתן בבית הדין הצבאי בקריה בתל אביב. בנוסף נידון אזריה לשנת מאסר על תנאי והורד לדרגת טוראי. השופטת הצבאית אלוף-משנה מאיה הלר אמרה כי "גם במצבים מורכבים אלה מצופה מחיילי צה"ל להפעיל שיקול דעת תוך מניעת פגיעה שלא לצורך". עוד אמרה השופטת הלר כי "אין מחלוקת שרק צבא מוסרי וערכי יהיה צבא שיכול על אויביו". היא לא הסבירה, מדוע "צבא מוסרי" מטיל עונש קל כל כך על חייל שהרג פלסטיני שהיה מוטל פצוע קשה בחברון.

יצוין שלפני יותר מחודש, בשלב הטיועונים לעונש, ביקשה התביעה, בראשותו של סא"ל נדב וייסמן, עונש מאסר בפועל של בין שלוש לחמש שנים והורדת דרגתו של אזריה לטוראי. מדובר בעונש בדרגה הנמוכה ביותר ביחס לאישום החמור של הריגה, – שדינו עד 20 שנות מאסר.

ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש, הרשימה המשותפת), הגיב לפסק הדין ואמר: "בהחלטת ההרשעה, בית הדין הצביע בבירור על החומרה שהשופטים מייחסים להתנהגותו של אזריה. לנו אין ספק שהיה מקום מלכתחילה להגיש כתב אישום על רצח. העונש אינו משקף את חומרת המעשה והוא מעביר מסר קשה, שדמם של פלסטינים הוא הפקר". ח"כ ג'בארין הדגיש כי המקרה של אזריה אינו בבחינת מקרה

בודד, אלא חלק מתופעה רחבה יותר בצבא אשר נתמכת בידי הדרגים הפוליטיים, וניזונה מחוסר מיצוי הדין עם החיילים והקצינים שירו בפלסטינים, לרבות בקטינים ובנשים. ג'בארין הוסיף: "פניתי לפני כחודש ליועץ המשפטי לממשלה בדרישה לפתוח בחקירה נגד ראש הממשלה, בנימין נתניהו, בעקבות התבטאותו כי ראוי להעניק חנינה לחייל אזריה". הרשות הפלסטינית גינתה אף היא את גזר דינו של אזריה וכינתה אותו "אור ירוק לחיילי צה"ל להמשיך לבצע פשעים נגד בני העם הפלסטיני".

ה"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש, הרשימה המשותפת) מסרה בתגובה לענישה המקלה של אזריה, כי העונש הקל הזה הוא פרצופו המכוער של הכיבוש בהתגלמותו והוסיפה: "העונש הקל שקיבל רוצח בדם קר הוא מסר פסול לכלל החברה ומעשה של לגיטימציה וגיבוי מלא לפשעי המלחמה המבוצעים נגד העם הפלסטיני בידי ממשלת ישראל. הגיבוי המלא שקיבל החייל מפוליטיקאים בישראל לרבות מאלה המכונים 'אופוזיציה' מוכיח, שהנהגת המדינה מגבה פשעי מלחמה ויוצרת מעגל דמים הממיט אסון על שני העמים. גזר הדין מעיד על כך שהקיצונים ברחוב החליפו והכניעו את המערכת המשפטית, וזו סלילת דרך למדינה פאשיסטית".

טיפול שיניים: אחריות ציבורית

"טיפול שיניים הוא דבר בסיסי, ועל המדינה להקים מרפאות שיניים קהילתיות ולסבסד את טיפולי השיניים בקרב העניים" – הדגיש ח"כ דר' עבדאללה אבו מערוף (חד"ש, הרשימה המשותפת) בדיון שזים בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות בכותרת "טיפול שיניים אצל העניים" במסגרת ציון יום המאבק בעוני בכנסת.

ח"כ אבו מערוף הוסיף: "הנתונים המזעזעים בדבר חוסר טיפולי שיניים בקרב העניים הם בלתי מקובלים ומקוממים. אנשים נאלצים לוותר על טיפולי השיניים כדי לקנות אוכל, דבר שגורם להם לאבד את שיניהם עם הזמן.

"המצב הנוכחי הוא בלתי נסבל, ועל המדינה לדאוג לכך שלכל אזרח יובטח טיפול שיניים בסיסי. הדרך לעשות זאת היא לסבסד לאלתר את הטיפולים לעניים, ובנוסף לדאוג להקים מרפאות קהילתיות. כמו כן על המדינה להתחייב להכליל את טיפולי השיניים בסל הבריאות".

לחשוף את שקרי השלטון בעולם

יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש), נפגש (22.2) בניו יורק עם סגן מזכ"ל האו"ם ג'פרי פלטמן. לדברי ח"כ עודה, "זמן קצר אחרי הביקור של ראש הממשלה נתניהו בארה"ב והפצת השקרים וההסתה שלו, הגעתי בעצמי לכאן על מנת לחשוף את האמת בפני הציבור הרחב על ממשלת נתניהו, ועל מנת להציג את המצב הקשה של הציבור הערבי במדינה נוכח המתקפה הממשלתית".

במהלך הביקור נפגש ח"כ עודה עם הקהילה הפלסטינית בניו ג'ודי, ולאחר מכן נפגש עם עיתונאי דסק החוץ של ה"ניו יורק טיימס". עוד צפויות לו פגישות עם פעילים בשורה ארוכה של ארגונים העוסקים במערכה למען הזכויות של העם הפלסטיני והתומכים בסולידריות ערבית-יהודית לקידום השלום והשוויון. עודה: "בפגישות החשובות באו"ם דרשתי שוב לא להעלים עין מההתנהלות הברוטאלית והמסוכנת של ממשלת נתניהו ומהאפליה הממוסדת נגד הציבור הערבי".

ארדן ואלשיך הביתה

ביום ד' (22.2) הודלף מחקירת מח"ש לגבי האירועים החמורים באום אל-חיראן, כאשר במהלך הריסות בתים נהרגו המורה יעקוב מוסא אבו אל-קיעאן והשוטר ארו לוי, ונפגע ח"כ איימן עודה בפניו ובגבו מכדורי ספוג של המשטרה, כי גרסת המשטרה לפיה היה זה 'פיגוע' מופרכת. בעקבות חשיפת השקרים אמר עודה: "מסכת השקרים וההסתה של השר ארדן והמפכ"ל אלשיך, נפרמת שקר אחרי שקר, עד שכל שנותר הן שתי משפחות אבלות שאיבדו את היקר להן מכל. כל מה שטענו מהרגע הראשון מתברר עכשיו כאמת לאמתה. האירוע באום אל-חיראן לא היה אירוע נקודתי, כפי שמנסה לטעון השר, אלא מדובר בתרבות ובמדיניות ארוכת שנים של המשטרה, שאינה רואה באזרחים הערבים אזרחים שיש להגן עליהם, אלא אויבים שיש להגן מפניהם. השר והמפכ"ל חייבים לקחת אחריות ולהתפטר".

אנחנו אומרים: שלום

מק"י וחד"ש יזמו פניה לארגוני שלום לקידום מאבק בכיבוש בשנתו ה-50

בשבוע שעבר פנו מק"י וחד"ש לארגונים המתנגדים לכיבוש המתמשך, במטרה לגבש חזית רחבה של מפלגות, ארגוני מאבק המוניים, כוחות שלום וארגוני חברה אזרחית יהודיים וערביים, בנוסף לרשימה מכובדת של אנשי ציבור ואנשי רוח ותרבות בולטים. מטרת הפניה היא להפוך את שנת ה-50 לכיבוש לשנת הגברת המאבק המשותף ולבניית חזית מאבק לסיום לכיבוש ולהתקדמות לשלום צודק. הקריאה לוותה במסמך פוליטי שאותו הציגו מק"י וחד"ש כבסיס פוליטי למאבק המשותף, תוך רצון לשמוע הצעות והערות נוספות, תחת הכותרת "אנחנו אומרים: שלום".

בצהרה נכתב: "50 שנים ואנחנו לא משלימים עם הכיבוש הנמשך מאז יוני 1967.

50 שנים ואנחנו אומרים באופן חד משמעי - המדינה אינה מעל לכל, אלא האדם.

50 שנים ואנחנו מתנגדים להמשך שלילת זכותם של מיליוני אנשים לחיות; מתנגדים להעלמת העין נוכח מעשי עוול יומיומיים, שהכיבוש הישראלי מעולל בשטחים הכבושים.

50 שנים ואנחנו, אזרחי מדינת ישראל יהודים וערבים – מתנגדים בכל תוקף להמשיך בדיכוי ובשלילת הזכויות של העם הפלסטיני בגדה המערבית, בירושלים וברצועת עזה. אין ולא יהיה כיבוש נאור. אין כיבוש מתמשך ללא התנגדות מתמשכת. התנגדות לכיבוש היא זכות לגיטימית של כל עם נכבש.

50 שנים, ואנחנו כמהים לשחרר את החברה הישראלית עצמה מהשלכות הכיבוש המתמשך: מתהליכי ההתבהמות המתחוללים בה אל מול צמצום חירויות אדם; מהשתלשלות הסתה גזענית ממשלתית, מהריסת בתים ומדה לגיטימציה של אזרחי ישראל הערבים; מרדיפה מגמתית אחר ארגוני זכויות אדם; מניסיון הממסד ונציגיו לשבור את אלה המעזים ו"שוברים שתיקה"; מכיבוש המרחב הדמוקרטי על ידי מגמות פאשיסטיות וחקיקה אנטי-דמוקרטית; מחינוך לשנאה ולגזענות ולתודעה כוזבת.

50 שנים, ואנחנו משוכנעים יותר מתמיד כי הנורמליזציה של החיים בישראל מותנית בנורמליזציה של חיי העם הפלסטיני. חירותם, רווחתם, ועצמאותם של אזרחי ישראל אינם בני-השגה ללא חירות, רווחתו, ועצמאותו של העם הפלסטיני - במדינתו העצמאית בצד מדינת ישראל בגבולות ה-4 ביוני 1967.

המשך הכיבוש יוצר תנאים נוחים בישראל למדיניות קפיטליסטית דורסנית אשר מעמיקה את העוני, מתעמרת בשכבות המוחלשות ומפנה את המשאבים להתנחלויות ולא לפתרון הבעיות החברתיות.

50 שנים, ואנחנו מאמינים בנחיצותה בישראל של תנועת שלום נחרצת הנאבקת לסיום מפעל ההתנחלויות הקולוניאליות בשטחים הכבושים ולסדר חברתי ומדיני אחר בתוך ישראל עצמה.

נחוצה תנועת שלום אשר דוחה את הניסיונות להלך אימים על הציבור בישראל כל אימת שעולה הדרישה לפתרון צודק של בעיית הפליטים. פתרון בעיית הפליטים במסגרת הסכם שלום ופתרון מדיני לפי החלטות האו"ם, איננו מקור לסכנות ולאיומים קיומיים על הציבור בישראל, כפי שאוהבים להפחיד, אלא מקור ליציבות ולהסרת הסכנות הכרוכות בהמשך הסכסוך והמלחמות.

השילוב של ממשל טראמפ בארה"ב עם ממשלת הימין הקיצוני והמתנחלים בישראל, הוא שילוב מסוכן המחייב את כוחות השלום בארץ ובעולם להטיל את מלוא כובד משקלם במאבק, לצאת לרחובות בהמוניהם, לעצור את האיום האסטרטגי המתרגש על שני העמים החיים בארץ ועל עמי האזור, ומחבל באפשרויות ההשגה של השלום, הדמוקרטיה והשוויון בארץ ובעולם.

50 שנים עברו, ואנחנו חייבים – ומתחייבים – להפוך את שנת החמישים לכיבוש, כל אחד ממקומו, לשנת גיוס ההמונים הישראלים והפלסטינים, ובכללם ארגוני שלום בארץ ובעולם - למערכה חסרת פשרות לסיום הכיבוש. 50 שנים. די. אנחנו אומרים: שלום!"

דווקא עכשיו - שותפות יהודית-ערבית

למה עלינו לפעול דווקא עכשיו למען שותפות יהודית-ערבית? כי מיעוט לא יכול להגן על עצמו ללא חברים ושותפים שישמיעו את קולו בחברת הרוב? גם, אבל גם כי אנחנו איננו מסתפקים בהתגוננות, עלינו לחשוב קדימה על אפשרות השינוי של המדינה כולה, וזה דורש מאיתנו לצאת מהבידוד ומהבידול בהם אנחנו שרויים. עלינו לייצר מצב שבו גורמים שונים מאיתנו, שאנחנו מתנגדים להם, שהם טועים לגמרי, ציונים, יתגללו לשתף פעולה איתנו בנושאים מוסכמים, ואת זה מלמדים בשטח, בעבודה קשה ומורכבת. המפה הפוליטית זזה ימינה, ומולה חשוב לייצר מחנה נגדי, "מחנה דמוקרטי". ויותר משחשוב להגדיר את גבולותיו, חשוב לקיים אותו. בלעדיו נמצא עצמנו במקום מסוכן. אין זה תחליף לבניית הבית הפוליטי האידיאולוגי והעקרוני שלנו: לבנות את סניפים ולחזק את שיתוף הפעולה ביניהם; לחזק את הנוער הקומוניסטי, לתת לסטודנטים לקחת מקום גדול יותר בקבלת החלטות וביוזמת הפעילויות ברמה הארצית; להגדיל את פעילותנו בקרב נשים ולספק להן בית פוליטי בטוח, וכמובן – לחדד ולהבהיר את הקו שלנו בפעילות אידיאולוגית, תאורטית ומעשית בהתנגדות לכיבוש. תפקידנו הוא גם לטפח בית פוליטי משותף עם עמדות חדות וברורות - וגם לעודד חברים לפעולה רחבה, בשמות ובכותרות המאפשרים זאת, בציבור הרוב בישראל.

דברים שנשאה עו"ד **נועה לוי**, מזכירת סניף חד"ש תל אביב, במועצת חד"ש (18.2)

ניתן לקבל את "זו הדרך" מדי שבוע בדואר אלקטרוני או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לנסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205, תל-אביב, מיקוד 6126102

לקחים מן העבר

**השתלטות הימין הקיצוני בארה"ב
וישראל מצריכה עיון בתולדות עליית
משטרים אפלים ובשיטות להיאבק בהם**

מאת אבישי ארליך

בימים האלה עוקב העולם אחרי מעלליו הראשונים של הנשיא טראמפ: צוויו הנשיאותיים המנוגדים לחוקה, האיטלומפוביה והגזענות שהוא מפיץ, מלחמתו בתקשורת ובממסד המודיעיני, התנפלותו על האו"ם, האיחוד האירופי ונאט"ו – וזו רק ההתחלה. מאחורי הנשיא עומדים יועציו הידועים בעמדותיהם הימניות קיצוניות כמו סטיב בנון וסטיב מילר. הנתיב עליו עלה טראמפ מוביל בהכרח לעימות עם הממסדים הליברליים של ארה"ב. נראה שנשיאותו תתעצב תוך מאבק בתקשורת, בחוקה האמריקאית, בקונגרס ובמוסדות התרבות והחינוך. כל זה מבטיח קונפליקטים חריפים.

האם הפופוליזם האוטוריטרי של טראמפ יהפוך דכאני? פאשיסטי? חוגים אינטלקטואלים רבים בארה"ב ובעולם משווים את מהפכת טראמפ לעליית הנאצים לשלטון בגרמניה ב-1933. מובן שההיסטוריה אינה חוזרת בדיוק, אך שומה עלינו ללמוד מניסיון העבר. לנו בישראל יש גם ענין בהשוואה נוספת: לפני עליית הימין בארה"ב, קמה בישראל הממשלה הימנית ביותר בתולדותיה. ישראל מקדימה בהרבה מהלכים דומים את מה שמתחיל להתרחש כעת בארה"ב: ההסתה נגד האזרחים הערבים והניסיון להוציא את נבחריהם מבית הנבחרים; שימוש באלימות כלפי אזרחים ערבים; האשמת השמאל בבוגדנות; חקיקת חוקים נגד ארגוני זכויות אדם וניסיון לסתום כל ערוץ ביקורת; השתלטות על התקשורת וניסיון לגרום לה לדבר בקול אחד; הניסיון לחסל את האוטונומיה של התרבות והאמנות; השימוש בחינוך כמכשיר לשטיפת מוח ולהנחלת אידיאולוגיה ימנית; הניסיון לסתום פיות באקדמיה ולחסל את חופש הביטוי ועוד. ננסה להציג כאן, באופן תמציתי שני מושגים שנוצקו בגרמניה לצורך איפיון המכניזם של תפיסת השלטון.

GLEICHSCHALTUNG

גלייכשולטונג (בגרמנית - קואורדינציה, תיאום): המושג מתייחס לתפיסת השלטון בידי הנאצים. המושג מתאר את תהליך הנאציפיקציה והשגת הפיקוח והשליטה בכל היבטי החברה (טוטליטריזציה). כשעלו הנאצים לשלטון הם החלו באופן מידי בתהליך שיטתי של משטור והאחדה, הכפפת כל המוסדות החברתיים והארגונים להשקפת העולם הנאצית ולמדיניות המשטר.

תהליך זה כלל: הכרזת מצב חירום וביטול זכויות האזרח החוקתיות; שלטון באמצעות צווי חירום (עקיפת הפרלמנט); ביטול השלטון המקומי והאוטונומיה שלו, והכפפתו למשרד

הפנים הנאצי; ביטול האיגודים המקצועיים והקמת ארגון עבודה ארצי אחד הכפוף למפלגה הנאצית; הוצאה מחוק לחוק של כל המפלגות זולת הנאצים.

בחינוך כללו הצעדים את הכללת האידיאולוגיה הנאצית כחובה בכל בתי הספר בכל המקצועות: לימודי עליונות האומה הגרמנית, לימודי יידע הגזע ואנטישמיות; עיקרון הציות העיוור למנהיג העליון (הפיהרר); חיוב המורים להשתייך למפלגה הנאצית; צנזורה על כל חומרי הלימוד ושריפת ספרים אחרים; הדגשת כושר גופני כחלק מתפיסת האדם העליון; הקמת ארגון נוער נאצי כולל מגיל שש ועד ההשתייכות 'לנוער היטלר' (14) ועד הגיוס למפלגה. כמו כן הקימו הנאצים ארגונים ארציים הכפופים למפלגה לביולוגיה זמן חפשי ותחביבים.

תחום התרבות היה תחת פיקוחו של שר התרבות יוסף גבלס שפיקח על כל אמצעי התקשורת, העיתונים, כתבי העת, הספרים שהודפסו, המפגשים הציבוריים, האמנות, המוזיקה, התאטרון, הסרטים והרדיו. בתחום הדת ניסו הנאצים לאחד את הפרוטסטנטים (67%) לכנסייה פרו-נאצית ולהכפיף את הקתוליות למשטר כמה מהכנסיות הפרוטסטנטיות נאסרו. כמו כן הקימו הנאצים מיליציות פוליטיות מזוינות לחיסול מתנגדיהם ולהשלכת חתימתם על האוכלוסייה (SA-SD).

שריפת הרייכסטאג ב-1933, אירוע שניצלו הנאצים לביטוס שלטונם

המצעד הארוך דרך המוסדות

בסוף שנות ה-60 טבע רודי דוטשקה, ממנהיגי הסטודנטים הסוציאליסטיים במערב גרמניה (SDS), את המושג: "המצעד הארוך דרך המוסדות". השמאל במערב גרמניה התמודד אז עם שאלות של רדיקליזציה של צעירים נוכח מצב אוטוריטרי. דוטשקה שילב בין מושג 'המצעד הארוך' של הקומוניסטים הסינים (1934) שבו גיבשו המאוואיסטים את מנהיגותם בקרב מעמד האיכרים הסיני, לבין התיזה של אנטוניו גרמשי, המנהיג הקומוניסטי האיטלקי, על אי-היתכנות של הסתערות מהפכנית מהירה, כמו שהייתה ברוסיה, בארצות אירופה המערבית עקב המבנה החברתי היותר מורכב שלהן. גרמשי סבר שיש צורך באסטרטגיה מהפכנית אחרת לאירופה, שונה מהמודל הרוסי: הוא סבר שכיבוש השלטון בארצות המערב יתרחש דרך 'מלחמת עמדות' איטית וארוכה עד להשגת 'הגמוניה' במוסדות השונים של החברה – מוסד אחרי מוסד.

דוטשקה, שהושפע גם מארנסט בלוך, הרברט מרכוזה ומהתאוריה הביקורתית הגרמנית, הציע ב-68 לסטודנטים הצעירים במערב גרמניה להשקיע את להט אמנותם באפשרות של 'עולם אחר' – בעבודה פוליטית נחושה בתוך אגודות ואיגודים של המקצועות. עבודה פוליטית-אידיאולוגית, חיים תוך מאבק, התמדה בעשייה המהפכנית לזמן ממושך מאוד. רודי דוטשקה נורה בידי מתנקש מהימין, נפצע קשות בראשו ונאלץ לעזוב את גרמניה לבריטניה ואח"כ לדנמרק. הוא נפטר בדמי ימיו.

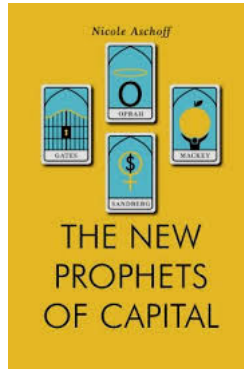
בגרמניה לא הוגשם 'המצעד הארוך דרך המוסדות'. נראה שדווקא בישראל הרעיון הצליח – אבל לא בניצוח השמאל אלא בניצוח הימין המשיחי.

רפורמיזם

ניאו-ליברלי

"נביאי הקפיטל החדשים" תורם תרומה חשובה לניתוח האידיאולוגיה הקפיטליסטית במאה ה-21

מאת נמרוד פלשנברג

מישל אשוף סוקרת בספרה את מי שהיא מכנה "נביאי הקפיטל החדשים": דמויות אמריקאיות המייצגות גישות חדשות לפתרון הבעיות החברתיות העולמיות – הפליית נשים, עוני, הרס כדור הארץ ומחלות כרוניות. גישות אלה, המוצגות לאורך ארבעת פרקים בספרון הרוזה, מאמצות כולן את הקפיטליזם ככוח מניע לשינוי חיובי. אשוף מציגה את העמדות האידיאולוגיות של אותם אילי הון כ"סיפור סיפורים" של הקפיטליזם במאה העשרים ואחת, המותאם למציאות המשתנה של פערים מתרחבים וסכנה סביבתית.

האידיאולוגים הקפיטליסטים שאשוף מנתחת הם: שריל סנדברג, בכירה בפייסבוק, המקדמת גישה קפיטליסטית לקידום נשים; ג'ון מקקי, מייסד רשת מרכולים מצליחה החותרת להציל את הסביבה ואת החברה בעזרת 'קפיטליזם רגיש'; אופרה ווינפרי, מלכת הטלוויזיה האמריקאית, המשכנעת את קהל צופיה כי אם רק יתאמצו, יצליחו בכל אשר יבחרו; וביל ומלינדה גייטס, שבעזרת הפילנתרופיה חסרת התקדים שלהם מנסים לפתור מגפות בעולם השלישי ולהזניק את מערכת החינוך האמריקאית על בסיס החדרת שיטות שוק לתוך השירותים הציבוריים. אתמקד כאן בתיאורה את מקקי ווינפרי:

ג'ון מקקי - קפיטליזם מודע

ג'ון מקקי הוא המייסד של רשת המרכולים האורגניים/אקולוגיים Whole Foods Market. הרשת של מקקי, לפי תיאורו, מקדמת גישה ברת-קיימא לעסקים למטרות רווח: מקקי משלם לעובדיו יותר מברשות מקבילות, הוא דואג לספק מזון שמיוצר בחוות בעלות רגישות סביבתית, ומתייחס באופן כללי לכל "בעלי העניין" ברשת באופן "הוגן". לפי מקקי, היוזמה הפרטית היא הפתרון לכל בעיות הסביבה והחברה. לשיטתו, על הקפיטליזם לעבור תהליך, שמקקי מיישם בעסקיו, של מעבר ל"קפיטליזם מודע".

אשוף מציגה את העמדה הזאת ברהיטות וגם מצביעה על חוסר העקביות הפנימית של ניתוח זה של קפיטליזם – הרי כל עוד התעשייה פועלת למען השגת רווח, טוב ליבם ורגישותם החברתית של הזימים לעולם לא יחפו על הנזקים העמוקים של הקפיטליזם לחברה ולסביבה.

אופרה ווינפרי והסובייקט הניאו-ליברלי

מבין הדמויות שאשוף סוקרת, אופרה ווינפרי היא ללא ספק המוכרת ביותר. ווינפרי, אילת תקשורת ומנחת תכניות אירוח, היא מהנשים העשירות והחזקות בארה"ב. מעמדה התרבותי המרכזי כאורקל של גישה נכונה לחיים, הופך אותה

לנביאה מרכזית של הקפיטליזם המאוחר. אשוף מתרכזת בגישתה של ווינפרי המשכנעת את קהלה לאמץ גישה לפיה אם יתאמצו מספיק בכל דבר, יצליחו. ווינפרי מציגה את עצמה כמי שהגיעה מרקע עני כנערה שחורה בדרום ארה"ב לעושר מופלג, וכמודל לסיפור הצלחה אפשרי בתוך החברה האמריקאית המודרנית.

האידיאולוגיה שמציעה ווינפרי בתכניתה, במגזין "O" שהיא מפרסמת, ובפרויקטים רבים שהיא מקדמת מהמטה שלה בשיקגו, היא כזו המתרכזת ביכולת של כל אדם ואדם להצליח בהגשמת חלומותיו בשוק הקפיטליסטי. הדגש מושם תמיד ביכולותיו של האינדיבידואל להתגבר על כל המחסומים בשוק העבודה באמצעות עבודה קשה יותר. העמדות המוצגות ב"O" כאמצעים להתמודדות בשוק העבודה מבטאות את הגישה לפיה לאדם הפרטי אין דרך להשפיע על השוק, ולכן מה שהוא יכול לעשות זה לשפר את עצמו עד כמה שניתן. כך, מציגה ווינפרי, כל אחד יכול להשיג את מטרותיו ולהגשים את שאיפותיו.

אשוף מסבירה, כי האידיאולוגיה שווינפרי מקדמת משתלבת באופן מועיל עבור השוק הקפיטליסטי עם הצמיחה האדירה בשיעור העובדים הזמניים, הפרילנסרים והעובדים בתעשיות היצריות בעשורים האחרונים בעולם המערבי. אשוף מדגישה, כי בעמדותיה ווינפרי מעבירה את האחריות החברתית לצד האינדיבידואל השאפתני, הסובייקט הניאו-ליברלי, הצריך להגשים את עתידו בלי קשר לרקעו החברתי, מתוך אמונה ביכולתו להגשים את עתידו. ווינפרי זונחת במודע את התפקיד המרכזי של המדינה והמוסדות החברתיים בוויסות שוק התעסוקה, בהעמקת הפערים החברתיים ובדרדור איכות החיים של העובדים.

אלטרנטיבה לא מספיקה

ספרה של אשוף הוא פרסום חשוב. הוא מספק לקורא ניתוח רחב היקף לארבע גרסאות של אידיאולוגיה קפיטליסטית של המאה ה-21. אמנם אשוף מתרכזת ב'נביאי קפיטליזם' אמריקאים, אך ברור מהקריאה כי הבנתם הספציפית של הקפיטליזם נפוצה ברחבי העולם הקפיטליסטי. האידיאולוגיה של "הניאו-ליברליזם הרפורמיסטי" כפי שנראה לי שניתן לדבר על ארבעת "הנביאים", על שלל הגרסאות שמוצגות בספר, הפכה לרלוונטית יותר מאז המשבר הגלובאלי של 2008, שהשאיר את חסידי השוק החופשי מול שוקת שבורה של מערכת שתפקודה נפגע. על רקע זה, תורות קפיטליסטיות 'אלטרנטיביות' (שלא מציגות אלטרנטיבות אמיתיות למעשה) הן סחורה מבוקשת ביותר, העוזרת לאפולוגטיקה של המעמד השליט מצד אחד, ולדיכוי הדחף המהפכני בקרב ההמונים, מן הצד השני.

אך ספרה של אשוף, למרות חשיבותו בתיאור תפיסת העולם של האליטה הניאו-ליברלית החדשה, כושל בהצעת גישה שמאלית הוליסטית למאפיינים הייחודיים של התקופה הנוכחית. אשוף מבקרת את ארבעת מושאייה באופן הנובע מהמסורת השמאלית הרחבה – מרקסיסטית ולא מרקסיסטית כאחד – של אנטי-קפיטליזם. אך היא תוקפת את הטיעונים של 'נביאי הקפיטליזם' מבחין, כלומר – בלי להתייחס בעצמה לפתרונות השמאליים לאתגרים הייחודיים שמציבה השיטה הניאו-ליברלית הגלובלית.

הגרסה המלאה של מאמר זה מופיעה באתר מוקי:

maki.org.il

שבתה מצילת חיים

מזכיר סניף עראבה של חד"ש וראש מועצת עראבה לשעבר עומר ואקד, אמר אחרי כניסתה של נסאר חטיב לתפקיד: "החברה מונא נסאר חטיב מייצגת את חד"ש בדרכה האידיאולוגית, התרבותית והחברתית, ובמיוחד את אוכלוסיית הצעירים והנשים. אנחנו בטוחים שהיא תמלא את תפקידה באופן ראוי להערכה".

נסאר חטיב ציינה שהצעד החשוב שהובילה מזכירות חד"ש בעראבה משרת את אוכלוסיית הצעירים והנשים בעיריית עראבה. היא הוסיפה כי "עומדות בפני סוגיות רבות לעסוק בהן - עם דגש על ענייני נשים הסובלות בתחום הכלכלי החברתי. אני מלאת תקווה לקראת תחילת העבודה הפוליטית העירונית למען קידום נשים ופיתוח תרבותי וחברתי".

הנהגת סיעת חד"ש בהסתדרות בכנס המנופאים (צילום: זו הדרך)

כ-500 מנופאים, כמחצית מבעלי המקצוע בארץ, הגיעו ביום ה' (23.2) לכנס חירום ארצי שנערך בתל אביב, במקביל לשביתת אוזרה של יום אחד של מפעלי המנופאים ברחבי הארץ. זו הייתה השביתה הראשונה בענף הבניה, והיא הסלמה של המערכה המעמדית של פועלי מקצועות הבניה בשנים האחרונות - נגד הליקויים המחרידים בתנאי הבטיחות של העובדים.

המנופאים שבתו בעקבות מבוי סתום אליו הגיעו במשא ומתן עם המעסיקים. לפי יו"ר ההסתדרות, אבי ניסנקורן, על אף שהושגו הבנות בתחום הכלכלי של הסכם המנופאים, המו"מ תקוע לגבי הסכם הבטיחות הכללי בענף, שההסתדרות קושרת אותם זה בזה. יש לציין כי הנהגת סיעת חד"ש בהסתדרות השתתפה בכנס ותמכה בעובדים.

חברת מועצה מטעם חד"ש בעראבה

השבוע, כחלק מהסכם רוטציה ברשימת חד"ש למועצת עיריית עראבה, נכנסה מונא נסאר חטיב לתפקידה כחברת מועצה. נסאר חטיב בת ה-26, לבורנטית במקצועה ובוגרת בנק"י, היא האישה הצעירה ביותר שמחזיקה בתפקיד בכיר כזה בציבור הערבי. היא האישה השנייה בלבד המכהנת כחברת מועצת עראבה מאז הבחירות הראשונות בה בשנות ה-50.

חד"ש - תל אביב
מפגש עם יו"ר סיעת חד"ש הנכנסת בנעמת

מייסם ג'לג'ולי

על הפעילות בקרב הנשים והעובדים,
ולקראת הבחירות להסתדרות ולנעמת

יום ג', 7.3, 20:00, הגדה השמאלית, אחד העם 70

תנדי" - תנועת נשים דמוקרטיות בישראל

האירוע המרכזי
לרגל יום האישה הבינלאומי 2017

אדמה ודיון - זכות בסיסית של כל אישה

יתקיים ביום שישי, 10 במרס, בשעה 15:00
באולם מפעל הפיס בקלנסווה

בתכנית:
- ברכות: נציגות תנדי" והארגונים השותפים, ראש העיר המארכת
- הרצאה על הנושא: האדמה והדיון - זכות בסיסית של נשים
- הענקת אות הוקרה לנשים אשר תרמו לשינוי חברתי ולקידום מעמד הנשים ושוויון
- תכנית אמנותית

באולם תוצג תערוכת יצירות של ציירות

חד"ש - תל אביב

50 שנה למאבק בניבוש - יריד התנעה

באירוע ישתתפו קבוצות, תנועות ארגונים ומפלגות, אמנים ומשוררים, שיפתחו דיון, יספקו אינפורמציה, יציגו שאלות ויציעו תשובות

יום ו', 3.3, 14:00, רוטשילד פינת הרצל, תל אביב